

Profesor Czesław Eugeniusz Kupisiewicz (1924 – 2015)

Nestor polskiej pedagogiki, autor najpoczytniejszych podręczników akademickich i publikacji podejmujących problematykę fundamentalną dla rozwoju nauk o wychowaniu.

Urodził się w 1924 w Sosnowcu. Zmarł 5 listopada 2015r. w Warszawie. Magisterium, doktorat, habilitację i profesurę uzyskał na Uniwersytecie Warszawskim. Dziekan Wydziału Psychologii i Pedagogiki UW, w latach 1969–1971 prorektor, a od 1994 r. emerytowany profesor tej uczelni.

W roku 1959 podczas obrony rozprawy doktorskiej Czesław Kupisiewicz usłyszał słowa Patronki Akademii Pedagogiki Specjalnej – Marii Grzegorzewskiej: *Chciałabym, aby Pan był nauczycielem w mojej szkole wyższej.* I tak się stało. W latach 2011-2015 był zatrudniony w Akademii Pedagogiki Specjalnej na stanowisku naukowym profesora, a w roku 2013 został odznaczony tytułem Doktora Honoris Causa tejże uczelni.

Zajmował się dydaktyką ogólną, historią wychowania i myśli pedagogicznej, pedagogiką ogólną i porównawczą. W swym dorobku posiada przekłady prac naukowych z języków angielskiego, francuskiego i niemieckiego. Wśród ponad trzydziestu publikacji zwartych (7 przetłumaczono na języki obce) najważniejsze to:

- Niepowodzenia dydaktyczne. Przyczyny i niektóre środki zaradcze (1966, 3 wydania);
- Nauczanie programowe (1964, 5 wydań);
- Podstawy dydaktyki (1973, 18 wydań);
- Paradygmaty i wizje reform oświatowych (1985, 4 wydania);
- Szkoła w XX wieku (2006, 2 wydania);
- Słownik pedagogiczny (2009);
- Szkice z dziejów dydaktyki (2010);

- Z dziejów teorii i praktyki wychowania (2012);
- Okazjonalne wykłady pedagogiczne (2012).

W latach 1969 – 1972 wiceprzewodniczący Komitetu Ekspertów dla Opracowania Raportu o Stanie Oświaty w PRL, a w latach 1987 – 1989 przewodniczący Komitetu Ekspertów do spraw Edukacji Narodowej. Ekspert UNESCO do spraw szkolnictwa wyższego i współautor raportu na temat stanu tego szkolnictwa w Peru oraz innych krajach Ameryki Południowej (1975). Członek Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN (1990 – 1993).

Członek korespondent PAN od 1976 a od roku 1986 członek rzeczywisty PAN.

Profesor Czesław Kupisiewicz prowadził ożywioną działalność na wielu polach. Był aktywnym uczestnikiem prac Komitetu Nauki Pedagogicznych PAN, redaktorem naczelnym „Rocznika Pedagogicznego” (1978 – 84) oraz redaktorem naczelnym „Kwartalnika Pedagogicznego” (1984 – 91). Pełnił funkcję redaktora honorowego „The New Educational Review” (od 2011).

Członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk o Wychowaniu (IAES, 1968 – 80).

Przewodniczący Rady Naukowej Stowarzyszenia Oświatowców Polskich (1998 – 2000).

Członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (1973 -83).

Autor patentów na: „Przyrząd do demonstrowania jednokładności figur” oraz „Przyrząd do demonstrowania twierdza Talesa”.

Za swą działalność naukową i organizacyjną Profesor otrzymał liczne nagrody, wyróżnienia i odznaczenia, m.in.:

- Nagrody Ministra Nauki (pięciokrotnie nagroda I stopnia);
- Nagrody Rektora Uniwersytetu Warszawskiego (czterokrotnie nagroda I stopnia).

Odznaczenia: Srebrny Krzyż Zasługi (1953); Krzyż Kawalerski Orderu Odznaczenia Polski (1963); Krzyż Komandorski Orderu Odznaczenia Polski (1979); Zasłużony Nauczyciel PRL (1983); Medal Akademii nauk Pedagogicznych Ukrainy „Za wybitne osiągnięcia naukowe” (2005).

W 2005 roku Profesor Czesław Kupisiewicz został uhonorowany przez Ministerstwo Oświaty i Wychowania oraz „ Głos Nauczycielski” tytułem Nauczyciela nauczycieli’.

Charakterystykę życia i ogrom dokonań Profesora zawiera publikacja *Doktor Honoris Causa Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej Profesor Czesław Kupisiewicz* z 2013 roku, z której zaczerpnięto zamieszczone poniżej wypowiedzi:

Przyszło mu żyć i tworzyć w czasach, gdy w Polsce trzy razy zmieniła się sytuacja polityczna, państwowy ustroj i reguły gospodarki rynkowej. Po każdej zmianie za zbrodnię uważano to, co w poprzednim ustroju było chwalone. [...] Jak prawym trzeba być

człowiekiem, aby w trzeciej części długiego przecież życia zasłużyć na godność Nauczyciela Nauczycieli?

Prof. dr hab. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska

Każdą jednak, najbardziej traumatyczną i dramatyczną sytuację potrafił przekuć na wartość pozytywną w swoim rozwoju, czego najlepszym przykładem jest nauczanie się w okresie niewoli trzech języków obcych, w tym także języka wroga.

Prof. dr hab. Bogusław Śliwerski